

Олеся Дешева

студентка 2 курсу ОС «Магістр»

спеціальності «Менеджмент»

Науковий керівник: **Чикуркова А.Д.**,

д.е.н., професор, завідувач кафедри

менеджменту, публічного управління та адміністрування,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток сільськогосподарського підприємства, його пристосування до ринкових умов господарювання потребує ефективного управління. Особливості сільськогосподарського виробництва обумовлюють необхідність в раціональній організації системи оперативного управління. Трудові процеси в сільському господарстві тісно пов'язані з біологічними процесами, тому несвоєчасно прийняте і із запізненням реалізоване управлінське рішення в організації виробництва призводить до втрат продукції [58, с. 214-216].

Формування стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств повинно ґрунтуватися на:

- оптимізації пропозиції товарів і доступних споживачеві цін;
- створенні ефективної збутової мережі на основі стабільних контактів з посередницькими та переробними підприємствами;
- врахування національних особливостей та специфіки запитів різних груп споживачів [1, с. 363].

В СВК «Летава» Чемеровецького району Хмельницької області чітко встановлюються цілі, задачі, визначаються бажані результати на основі знання логіки підприємництва у галузі, встановлення раціональної структури виробництва, використання наявного досвіду і знання керівників, володіння

ними науково-методичним та прикладним інструментарієм досягнення цілей. Для оцінки ситуації, визначення цілей і способів їхнього досягнення, застосовується весь інструментарій системного аналізу, планування, підтримки, контролю тощо. Проводиться залучення спеціалістів різного фаху, відпрацювання конкретних процедур і взаємовідносин. У тваринництві основною виробничою одиницею є ферма, а в рослинництві бригада. На балансі підприємства знаходиться не лише виробничі підрозділи рослинництва і тваринництва, а й переробні та обслуговуючі виробництва.

Встановлено, що СВК «Летава» Чемеровецького району Хмельницької області має реальні можливості успішного розвитку галузей тваринництва і рослинництва за умов, коли будуть враховані сильні сторони і можливості, розроблені шляхи подолання загроз і слабких сторін, а також буде впроваджено ефективну систему стратегічного управління галуззями сільськогосподарського виробництва та підприємством в цілому.

Основною причиною скорочення кількості поголів'я худоби на сільськогосподарських підприємствах та зменшення виробництва продукції є незацікавленість товаровиробників у розвитку тваринництва (через значну збитковість усіх його галузей) [2, с. 18].

Головним напрямом підвищення ефективності виробництва продукції тваринництва повинна стати налагоджена на високому рівні маркетингова діяльність, завданням якої є підвищення зацікавленості працівників у ефективному використанні ресурсів і поліпшення стану реалізації продукції, зміцнення матеріально-технічної бази переробних підприємств, розвиток інфраструктури ринку, організація реклами [3, с. 33].

Таблиця 1

**Порівняльна характеристика фактичних і прогнозних показників
фінансових результатів СВК «Летава» Чемеровецького району
Хмельницької області, млн. грн.**

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2020 р.	Відхилення від прогнозних	
					2014 р.	2016 р.
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	28,6	33,5	47,8	62,0	33,4	14,2
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	39,1	49,8	64,7	91,0	51,9	26,3
Валовий прибуток	10,5	16,2	16,9	29,0	18,5	12,1
Чистий прибуток	11,6	19,5	16,8	40,0	28,4	23,2
Рівень рентабельності, %	36,6	48,4	35,2	48,0	11,4	12,8
Рентабельність власного капіталу	16,5	22,6	16,1	24,0	7,5	7,9
Рентабельність активів	15,9	21,9	15,6	24,0	8,1	8,4

Розраховано автором за даними фінансової і статистичної звітності СВК «Летава» Чемеровецького району Хмельницької області.

З таблиці 1 ми бачимо що за чіткої роботи і дотримання усіх стандартів, зокрема виробництво більшої кількості і відповідної якості продукції з мінімально необхідними затратами. СВК «Летава» Чемеровецького району Хмельницької області може вийти на вищий рівень продукції рослинництва і покращити прибутки у тваринництві, зокрема у прирості ВРХ і свинарстві, оскільки прибутковим у даній галузі є лише молоко.

В перспективах розвитку підприємства є: збільшення виробництва сільськогосподарської продукції за рахунок впровадження нових сортів рослин, досягнень науки і техніки, енергозберігаючих технологій, селекції рослин і тварин, підвищення продуктивності поголів'я худоби і збільшення його кількості. Необхідно розвивати і розширювати переробну промисловість, підсобні промисли, підприємства по наданню послуг населенню.

Таким чином можемо бачити фактичні і прогнозні рівні рентабельності сільськогосподарської продукції в СВК «Летава» (рис. 1). Для підвищення ймовірності прогнозних результатів було досліджено 5 попередніх років, таким чином бачимо, що найнижчий рівень рентабельності спостерігався у 2013 році 15,5%, а найвищий у 2015 році 48,4%.

Отже, рентабельність аграрних підприємств безпосередньо залежить від досягнутого рівня ефективності окремих видів виробництв.

Рис. 1. Фактичні і прогнозні рівні рентабельності сільськогосподарської продукції в СВК «Летава» Чемеровецького району Хмельницької області*

*Розраховано автором.

Щоб знати, які саме галузі в підприємстві найбільш рентабельні, а які низькоефективні, й на основі одержаної інформації розробити заходи щодо подальшого вдосконалення галузевої структури і підвищення прибутковості виробництва, визначають показники рентабельності в цілому по рослинництву і тваринництву.

Список використаних джерел

1. Белко І.А. Обґрунтування стратегії розвитку сучасного аграрного підприємства. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2015. Вип. 23, Т. 1. С. 354-365
- Димитрова, Л. М. Соціологія управління та організації : навч. посіб. для студ.

вищ. навч. заклад. / Л. М. Димитрова ; М-во освіти і науки України, НТУ України КПІ. – 2-е вид., переробл. і допов. – К. : Політехніка, 2005. – 156 с.

2. Біттер О. А. Економічна ефективність виробництва продукції тваринництва в сільськогосподарських підприємствах : [монографія] / О. А. Біттер, Г. В. Ковальова, О. В. Мазуренко – Івано-Франківськ : Вежа, 2011. – 184 с.

3. Чикуркова А.Д., Белко І.А. Current status and development of agribusiness in Ukraine. Buletinul Științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu» din Cahul / (ediție semestrială). Seria „Științe Economice». Cahul, Republica Moldova. 2015. №2(14). P. 31-35